Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-03-27

RS 2019-0392

Regionstyrelsen

Yttrande över Stockholms läns livsmedelsstrategi

Föredragande regionråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen Stockholm har genom remiss berett Region Stockholm möjlighet att yttra sig över Stockholms läns livsmedelsstrategi.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Yttrande över Stockholms läns livsmedelsstrategi avges i enlighet med regiondirektörens tjänsteutlåtande.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Landstingsrådsberedningens motivering

Regionstyrelsen instämmer i regiondirektörens tjänsteutlåtande, men vill tillägga följande:

Stockholms län är Sveriges tredje största landsbygdslän. Framtagandet av en livsmedelsstrategi är därför en viktig del av att få livskraft i hela länet.

Regionen växer och befolkningstillväxten på landsbygden är lika hög som i övriga länet, vilket är viktigt att ha i åtanke i utformningen av en livsmedelsstrategi. Fram till 2050 beräknas länets invånarantal öka till cirka 3,4 miljoner, vilket motsvarar en ökning på nästan 50 procent. Det kan jämföras med en beräknad befolkningsökning i hela Sverige på cirka 27 procent och i världen på omkring 32 procent under samma period. Allra mest expansiv är den i den tätortsnära landsbygden. Samtidigt som den lokala livsmedelsproduktionen ökar i betydelse, medför det utmaningar med att hantera de målkonflikter som kan uppstå när både bebyggelseutveckling och jordbruksverksamhet fordrar mark. Att kombinera länets höga konsumentkraft med närproduktion av livsmedel skapar samtidigt större självförsörjningsgrad och hållbara näringar på landsbygden.

I handlingsplanen för den nya livsmedelsstrategin krävs en tydligare betoning på samarbete mellan Länsstyrelsen, Regionen och kommunerna. Länsstyrelsen kan inte bygga upp en strategi på egen hand. Det är genom ett gemensamt ansvarstagande som Stockholmsregionen kan uppnå de mål som är satta och enbart tillsammans kan vi lösa de utmaningar länet står inför. Livsmedelsstrategin behöver en betydligt bredare förankring, och bör därför vara samordnad med liknande dokument inom berörda områden. Regionstyrelsen beklagar likt regiondirektören att strategin inte uttrycker ett samband med visionen och målen i RUFS 2050. Detta hade kunnat hjälpa till att skapa en tydlig och mätbar målbild med effektiva och genomförbara åtgärder, vilket nu saknas. Regionstyrelsen ställer sig bakom tjänsteutlåtandet som menar att strategins målbild består av många och delvis abstrakta delar, vilket gör det svårt att få överblick och försvårar uppföljning.

Regiondirektören menar att mål och åtgärder tydligt hade kunnat adressera ambition kring till exempel ekologisk omställning, matsvinn, minskad klimatpåverkan i produktionsledet, frigående djur och öppna landskap. Detta är något regionstyrelsen instämmer med, bland annat är det småskaliga kustnära fisket idag redan hårt prövat och det är därför olyckligt att denna näring inte ens nämns i strategin. Vidare vill regionstyrelsen poängtera vikten av att sörja för regionbornas välfärd i händelse av kris. Detta bör vara en prioriterad fråga i det fortsatta arbetet med en livsmedelsstrategi och kan exempelvis ske genom minskad sårbarhet i livsmedelkedjan och stärka regionens försörjningsgrad.

Region Stockholm har en viktig del att spela i den nya livsmedelsstrategin. Dels genom det uppdrag Region Stockholm har inom regional planering och utveckling samt kompetensförsörjning. Men också genom att de egna sjukhusen konsumerar en ansenlig mängd livsmedel. Därför ställs höga krav i det nuvarande miljöprogrammet på bland annat närproducerad och ekologisk mat.

Regionstyrelsen instämmer med regiondirektören om att Länsstyrelsen Stockholm bör avvakta med ett vidare arbete med lansering och förankring av Stockholms läns livsmedelsstrategi, tills dess dokumentet har fått formen av ett tydligt stöd för aktörerna i Stockholmsregionen.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Stockholms läns livsmedelsstrategi

Irene Svenonius Gustav Hemming

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Ingela Erneholm

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-03-18

RS 2019-0392

Regionstyrelsen

Yttrande över Stockholms läns livsmedelsstrategi

Ärendebeskrivning
Länsstyrelsen Stockholm har genom remiss berett Region Stockholm möjlighet att yttra sig över Stockholms läns livsmedelsstrategi.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Stockholms läns livsmedelsstrategi

Förslag till beslut
Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Yttrande över Stockholms läns livsmedelsstrategi avges i enlighet med regiondirektörens tjänsteutlåtande.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Sammanfattning
Länsstyrelsen Stockholm har tagit fram ett förslag till livsmedelsstrategi för Stockholms län. Tillgången på livsmedel är en viktig fråga och regionledningskontoret bedömer att förslaget till livsmedelsstrategi behöver omarbetas för att vara ett stöd för aktörerna i Stockholmsregionen.

Bakgrund
I juni 2018 antog riksdagen en nationell livsmedelsstrategi som syftar till en ökad och hållbar produktion av mat i Sverige. Visionen för den nationella livsmedelsstrategin är *Den svenska livsmedelskedjan år 2030 är globalt konkurrenskraftig, innovativ, hållbar och attraktiv att verka inom.* Det övergripande målet för den nationella livsmedelsstrategin är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa

tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionshöjning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

På regional nivå har Länsstyrelsen Stockholm nu tagit fram ett förslag på en livsmedelsstrategi för Stockholms län. Syftet med den ska vara att värna och främja den produktion och förädling som finns i länet och att underlätta för hela Sveriges producenter att få tillgång till marknaden i Stockholmsområdet. Strategin vill även bidra till en hållbar livsmedelsförsörjning i länet och omfattar frågor som väl fungerande produktion, förädling, distribution, handel, konsumtion samt avlopp och avfall.

Stockholms läns livsmedelsstrategi, med tillhörande handlingsplan, ska enligt remissen vara ett stödjande dokument för de aktörer som vill verka för att de uppsatta målen nås. Strategin ska kunna vara en plattform för det gemensamma arbetet, visa på möjligheter och förändringsbehov eller utgöra underlag för planering. Det är också tänkt att strategin med sin handlingsplan ska bidra med kunskap och presentera möjlig vision, mål och exempel på aktiviteter. Förslaget på vision är *Ett samhälle där de svenska livsmedlen har sin naturliga plats* och förslaget på övergripande mål är ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem.

I arbetet med att ta fram Stockholms läns livsmedelsstrategi har Länsstyrelsen Stockholm varit projektägare. Projektet har haft en styrgrupp med representanter från avdelningarna tillväxt respektive landsbygd vid Länsstyrelsen Stockholm, LRF Mälardalen samt Region Stockholms tillväxt- och regionplaneförvaltning.

När Region Stockholm genom remiss med kort svarstid beretts möjlighet att komma med synpunkter på livsmedelsstrategin har regionledningskontorets avdelningar Hållbarhet och Styrning och ekonomi tillsammans handlagt ärendet.

Överväganden
I den regionala utvecklingsplanen (RUFS 2050), som antogs av landstingsfullmäktige i juni 2018, lyfts frågan om livsmedelsförsörjning som en del i att utveckla Stockholmsregionens säkerhetsmedvetande om

förväntade och oväntade händelser och kriser. Det konstateras att den svenska produktionen av livsmedel har minskat och att ett importberoende kan innebära en ökad sårbarhet. Tillgången till livsmedel är en grundläggande fråga för varje samhälle och en angelägen fråga för en växande region. Regionledningskontoret ser därför positivt på att regering och länsstyrelse har initierat ett arbete på området.

För att kunna vara verkningsfullt bör ett strategidokument bland annat ha en tydlig och mätbar målbild och föreslå effektiva och genomförbara åtgärder. En strategi bör också vara samordnad med liknande dokument inom berörda områden. Även om förslaget till Stockholms läns livsmedelsstrategi har samma upplägg och inriktning som den nationella livsmedelsstrategin, förefaller inte visionen och det övergripande målet vara kopplade till den nationella livsmedelsstrategins. Det finns heller inget samband med visionen och målen i RUFS 2050 eller en samordning med länsstyrelsens egna strategier inom närliggande områden, bland annat utvecklingen av civilförsvaret, tillgången till vatten och hanteringen av utvalda miljömål. Det försvårar för berörda aktörer att veta vilka regionala mål som ska prioriteras. Regionledningskontoret önskar att en större anpassning görs till Stockholmsregionens förutsättningar och målbild.

Strategins målbild består av många och delvis abstrakta delar, vilket gör det svårt att få överblick och försvårar uppföljning. Under det övergripande målet finns 17 mål uppdelade på tre insatsområden, med ytterligare ambitioner formulerade i löptext. Som exempel är ett av målen under insatsområdet Kunskap och innovation att hela livsmedelskedjan ska präglas av miljö- och klimatmässig resurseffektivitet och multifunktionalitet. Men det framgår inte tydligt vad målet syftar till och det är inte uppföljningsbart. De föreslagna åtgärderna framstår som verkningslösa. Mål och åtgärder hade tydligt kunnat adressera ambition kring till exempel ekologisk omställning, matsvinn, minskad klimatpåverkan i produktionsledet, frigående djur och öppna landskap.

Region Stockholm, liksom många kommuner, arbetar med helheten kring hållbar konsumtion och produktion av livsmedel. I det arbetet är lokalproducerat en del av flera perspektiv såsom klimatpåverkan, ekologisk produktion, matsvinn, djurskydd, antibiotikaanvändning, etc. Det framgår inte vad länsstyrelsen vill att offentlig sektor ska uppnå i regionen inom dessa perspektiv för att bidra till att uppnå strategins målsättningar. Vidare

anser regionledningskontoret att en hållbar konsumtion inte enbart kan likställas med att livsmedlet är producerat i Sverige.

Regionledningskontorets bedömning är att förslaget till Stockholms läns livsmedelsstrategi behöver fokuseras och kompletteras. Regionstyrelsen föreslås därför rekommendera Länsstyrelsen Stockholm att avvakta med ett vidare arbete med lansering och förankring av Stockholms läns livsmedelsstrategi, tills dess dokumentet har fått formen av ett tydligt stöd för aktörerna i Stockholmsregionen.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet att avge yttrande har inte några ekonomiska konsekvenser.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Carl Rydingstam
Chef Ledningsstaben

Beslutsexpediering:
Akt
Länsstyrelsen Stockholm
Tillväxt- och regionplanenämnden

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-03-18

RS 2019-0392

REMISS

Januari 2019

Länsstyrelsen
Stockholm

Stockholms läns livsmedelsstrategi

REMISSVERSION

För mer information kontakta
Länsstyrelsens enhet för landsbygdsutveckling
Tfn: 010-223 10 00

Foto omslag: Mostphotos

Utgivningsår: 2019
ISBN: 978-91-7281-876-7

Du hittar rapporten på vår webbplats www.lansstyrelsen.se/stockholm

Förord

REMISS

Innehåll

Förord **3**

Stockholms läns livsmedelsstrategi **5**

Varför en livsmedelsstrategi för Stockholms län? **6**
Nuläge 2018 ..... **6**
Övergripande mål med insatser **10**
Regler och villkor 11
Konsument och marknad 11
Kunskap och innovation 12
Strategins bidrag till Agenda 2030 och mål för hållbar utveckling och miljö **13**
Förändringsprocessen **14**
Uppföljning **14**
Organisation **14**
Styrgrupp 14
Projektledning och projektgrupp 15
Beredningsgrupp 15
Framtagande **15**
Relaterade dokument **15**

REMISS

Stockholms läns livsmedelsstrategi

Syfte

Att gemensamt underlätta arbetet för ett stärkt och hållbart livsmedelssystem.

Vision

Vår vision är ett samhälle där den svenska livsmedlen har sin naturliga plats.

Övergripande mål

Det övergripande målet för Stockholms läns livsmedelsstrategi är ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem. I det ingår att:

- länets livsmedels- och primärproduktion ökar, samtidigt som sårbarheten i livsmedelskedjan minskar,
- livsmedelssektorn är en del av Stockholms innovations- och utvecklingskraft och bidrar till att föra stad och land närmare varandra,
- strategin bidrar till de nationella och regionala miljö- och klimatmålen samt till flera av målen för Agenda 2030.

Strategiska insatsområden

Regler och villkor

- Att bidra till att regler och tillsyn långsiktigt utgör verkliga stödstrukturer och att övriga villkor för företagens verksamheter är goda.

Konsument och marknad

- Att bidra till konsumtion och en marknad som stärker länets livsmedelssystem och skapar förutsättningar för primärproduktion i hela landet.

Kunskap och innovation

- Att ge förutsättningar för utveckling av livsmedelssystemet genom ny kunskap, innovationer och kompetensutveckling.

Varför en livsmedelsstrategi för Stockholms län?

Samtidigt som Stockholms läns livsmedelsstrategi värnar och främjar den produktion och förädling som finns i länet syftar den också till att underlätta för hela Sveriges producenter att få tillgång till den stora marknad som finns i Stockholmsområdet. Strategin ska bidra till en hållbar livsmedelsförsörjning för länet i samklang med övriga Sveriges behov. Det omfattar frågor om väl fungerande produktion, förädling, distribution, handel, konsumtion och avlopp och avfall. Därtill kommer frågor som tillgång till kompetensutveckling och företagstjänster. Alla dessa frågor bör omfattas av gott ledarskap, ekonomisk bärkraft, ekologisk livskraft och socialt välmående.

Livsmedelsstrategin med handlingsplan, är stödjande dokument för de aktörer som vill verka för att de uppsatta målen nås. Strategin kan vara en plattform för det gemensamma arbetet, visa på möjligheter och förändringsbehov eller utgöra underlag för planering. Strategin med sin handlingsplan bidrar också med kunskap och presenterar en möjlig vision, mål och exempel på aktiviteter.

Nuläge (2018)

Stockholm är ett innovativt och expanderande storstadslän med 2,3 miljoner invånare. Länet har landets tredje största landsbygdsbefolkning och en diversifierad och produktiv landsbygd och skärgård. Samtidigt som nästan en fjärdedel av Sveriges befolkning lever i länet finns här knappt tre procent av landets åkermark och tre procent av de svenska jordbruksföretagen. Stockholms län är inte självförsörjande inom någon kategori livsmedel.

Stockholms beroende av livsmedel från andra delar av landet och andra länder har betydelse för länets krisberedskap. Ett stort beroende av transporter, fungerande infrastruktur och insatsvaror i produktionen gör samhället sårbart. En ökad svensk och regional livsmedelsproduktion och konsumtion skulle bidra till minskade transporter, ett minskat omvärldsberoende, högre grad av självförsörjning och förbättrad beredskap.

Den livsmedels- och primärproduktion som finns i länet behöver värnas och öka. Förutsättningarna för att driva lönsamma företag behöver bli bättre och det behöver bli mer attraktivt att vara lantbrukare inför kommande stora behov av generationsväxling. I länet finns gott om arbetskraft som behöver matchas med livsmedelskedjans behov och kompetenskrav. För en hållbar livsmedelsproduktion krävs också fortsatta insatser för minskad miljöpåverkan och för att stärka systemet. Kunskapen om jordbruksmarkens värden behöver förbättras när staden växer och konkurrensen om marken ökar.

Den stora marknad av köpstarka och medvetna konsumenter som finns i länet utgör en möjlighet för hela Sveriges livsmedelsproducenter. Stockholms mångfald av människor och matkulturer ger goda förutsättningar för

Foto: Länsstyrelsen

innovation, kompetensförsörjning och utveckling av produkter och tjänster inom livsmedelskedjan.

Att verka för en hållbar konsumtion är extra viktigt i ett befolkningsrikt län som Stockholm. I det ingår resursfrågor som matsvinn och effektivt och funktionellt nyttjande av material och tillgångar. Medvetenheten om mervärden i svensk, regional och lokal livsmedelsproduktion behöver därför öka hos konsumenter och livsmedelsaktörer. Den offentliga konsumtionen av livsmedel i länet uppgår till omkring 2 miljarder kronor per år. Livsmedelsupphandling i kommuner och Region Stockholm kan därmed vara ett viktigt verktyg för en hållbar konsumtion. Även restaurangnäringen påverkar i hög grad vilka produkter och råvaror som efterfrågas i länet. Stockholms kök och restauranger omsatte nästan 40 miljarder kronor under 2016.

Mer än 80 000 stockholmare arbetar i någon del av livsmedelskedjan – inom primärproduktion, livsmedelsförädling, handel eller offentliga kök och restaurang. Tillväxten i livsmedelssektorn är god i länet, de senaste åren har både sysselsättningen och antalet små- och medelstora livsmedelsföretag ökat mest i hela landet.

Innovation, digitalisering och ny teknik är på väg att omvandla livsmedelskedjan både globalt och i Sverige. Stockholms län värderas högt i internationella innovationsrankingar och regionen är särskilt stark inom områden som IKT (informations- och kommunikationsteknologi), hälsa, life science och digital teknik för miljö, Clean tech. Att Stockholm har en stark

entreprenörsmarknad när det gäller digital teknologi, eller ”tech”, kan även gynna utvecklingen inom nya områden med betydelse för livsmedelskedjan, som Agtech inom jordbruket och Foodtech för övriga delar av kedjan.

Utveckling av hållbara kretsloppslösningar för större näringsflöden, som inflödet av livsmedel till staden och hantering av stora volymer avfall och avlopp, är en viktig framtidsfråga för länet. Stockholms län har stora problem med övergödning och för ett så befolkningsrikt län är det en utmaning att utveckla och använda hållbara lösningar för återföring av näringsämnen mellan stad och land. Ökad resurseffektivitet i konsumtions- och distributionsledet, som minskat matsvinn och mer effektiva transportlösningar, är andra viktiga områden för länet att arbeta vidare med.

Stockholms län växer som besöksmål och placerar sig högt bland Europas mest attraktiva destinationer. De flesta turister besöker huvudstaden och dess närområde, men länets skärgård och övriga landsbygd har också mycket att erbjuda och kan marknadsföras mer. Potentialen för måltidsturism på länets landsbygd bedöms vara stor.

Stockholms läns styrkor och möjligheter	Stockholms läns svagheter och hot
• Stor marknad med medvetna och köpstarka konsumenter • Geografisk närhet mellan producent och marknad • Stor innovationskraft och entreprenörskap • Gott om tillgänglig arbetskraft • Finns potential att öka primärproduktionen • Stor offentlig sektor och livsmedelsupphandling • Stor och växande förädlingssektor	• Låg lönsamhet i primärproduktionen • Behov av generationsväxling i primärproduktionen • Hög konkurrens om marken och höga markpriser • Behov av utbildning och fortbildning • Stora volymer avfall och avlopp att hantera • Brist på samarbete mellan sektorer i livsmedelskedjan • Mycket liten andel produktion i länet innebär stor sårbarhet

Figur 1. Identifierade styrkor och möjligheter samt svagheter och hot för Stockholms läns livsmedelsförsörjning

Om 2,3 miljoner stockholmare...	... varje dag äter/dricker...	... motsvarar det produktionen från...	I länet finns...	Kommentar
				Ett svenskt Ingrid Marie äpple om dagen motsvarar 839 500 000 äpplen per år. Det är skörden från 4 750 hektar äppelodling ett bra äppelår. I länet fanns år 2018 cirka 9 hektar kommersiell äppelodling. År 2017 fanns drygt 1 500 ha kommersiell äppelodling totalt i Sverige.
				1 stort glas (2 dl) mjölk om dagen (svenskens medelkonsumtion) som motsvarar 167 900 000 liter mjölk per år. Det är den mjölk 18 865 kor i genomsnitt producerar per år. I länet fanns år 2018 knappt 2 900 kor. Dessutom behövs mjölk till övriga mejeriprodukter, exempelvis ost, fil och glass.
				1 skiva mjukt bröd (45 g) per dag förbrukar 38 000 000 kg mjöl per år. Ett normalt väderår motsvarar det skörden från cirka 9 400 hektar odling av spannmål. I länet odlades år 2018 spannmål på nästan 30 000 hektar. Dessutom behövs det spannmål till öl, pasta, bakverk, gröt, hårt bröd, djurfoder m.m.

Figur 2. Illustration av Stockholms läns behov och produktion av livsmedel

Foto: Länsstyrelsen

Övergripande mål med insatser

Livsmedelsstrategin i Stockholms län knyter an till den nationella livsmedelsstrategin genom att arbeta utifrån samma målstruktur med ett övergripande mål och tre strategiska insatsområden.

Det övergripande målet för Stockholms läns livsmedelsstrategi är ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem. I det ingår att:

- länets livsmedels- och primärproduktion ökar, samtidigt som sårbarheten i livsmedelskedjan minskar,
- livsmedelssektorn är en del av Stockholms innovations- och utvecklingskraft och bidrar till att föra stad och land närmare varandra,
- strategin bidrar till de nationella och regionala miljö- och klimatmålen samt till flera av målen för Agenda 2030.

Det övergripande målet är indelat i tre strategiska insatsområden; Regler och villkor, Konsument och marknad samt Kunskap och innovation.

Regler och villkor

Genom hela kedjan av livsmedelsproduktion och konsumtion finns höga krav på livsmedelssäkerhet, miljö, djurskydd och dokumentation. Detta skapar värde och trovärdighet för kvaliteten på svenska livsmedel. Samtidigt är regelverken inte sällan omfattande och svåröverskådliga. Kontrollverksamhet och administration kan vara tungrodd för både företagare och myndigheter, och konsekvenserna för primärproducenter och förädlare kan vara svårhanterade. Förutom att hantera effekter av regler och lagkrav är ambitionen att strategin ska bidra till förbättrade villkor för livsmedelsproduktionen generellt. Det handlar om frågor som bättre lönsamhet, ökad produktionsförmåga, samhällets förståelse för primärproduktion och förädling, värdering av jordbruksmark, växtnäringsåterförsel med mera. Försörjningsförmågan vid samhällsstörningar och kriser, likväl som ur ett totalförsvarsperspektiv, är en annan viktig och aktuell fråga.

Inom insatsområdet Regler och villkor finns sju mål för länet:

1. Länets primärproduktion inom jordbruk, trädgårdsproduktion och vattenbruk ökar.
2. God kunskap hos kommuner och andra relevanta aktörer om värdering av jordbruksmark och jordbruksproduktion finns, till exempel vid tillämpning av miljöbalkens hushållningsbestämmelser.
3. Jordbruksmarkens produktionsförmåga upprätthålls och växtnäringsåterförsel från stad till land ökar.
4. God service till länets livsmedelsföretag och förbättrad samverkan och informationsutbyte mellan myndigheter.
5. Ökad kundfokus, förenkling och samsyn kring regler och kontroll inom länets primärproduktion och livsmedelsbaserade företag.
6. Livsmedelsbranschens och de gröna näringarnas attraktivitet och tillgången på kompetent arbetskraft ökar.
7. Försörjningsberedskapen ökar i livsmedelskedjans alla led.

Konsument och marknad

Stockholms län bidrar med en attraktiv marknad för hela Sveriges primärproduktion och är beroende av livsmedel från hela Sverige. Det innebär att frågor om konsumtion och marknad är av central roll i länet för ett hållbart livsmedelssystem. Att behålla och öka diversiteten av företag inom primärproduktionen och livsmedelssektorn är lika viktigt. I det ingår att länets potential som kulinariskt turistmål är en stor möjlighet för företagande, sysselsättning och innovation i länet, inte minst på landsbygden och i skärgården.

Inom insatsområdet Konsument och marknad finns fem mål för länet:

1. Utbudet av svenska, regionalt och lokalt producerade råvaror och förädlade produkter ökar.
2. Länets små företag som är verksamma inom livsmedelsnäringen blir fler, växer och är lönsamma.
3. Konsumtionen av svenska, regionalt och lokalt producerade livsmedel inom den offentliga sektorn ökar.
4. Medvetenheten om mervärden i svensk, regional och lokal livsmedelsproduktion ökar hos länets konsumenter och livsmedelsaktörer.
5. Upplevelser kring mat och dryck i länet är en integrerad del av besöksnäringen och bidrar till utvecklingen på länets landsbygd.

Kunskap och innovation

Genom hela livsmedelssystemet finns potential till utveckling och förbättringar; möjligheter till samverkan, ökad förståelse för livsmedelssystemets funktioner och påverkan, smarta effektiva lösningar med många funktioner och förbättring av beredskapsförmågan. Detta kräver tillgång till ny kunskap, kompetensutveckling och innovationer.

Inom insatsområdet Kunskap och Innovation finns fem mål för länet:

1. Aktörerna i livsmedelskedjan är integrerade i innovationssystem och bidrar till innovation och förnyelse genom utveckling av nya produkter, processer, metoder och upplevelser.
2. Mötesplatser för samverkan mellan företag och aktörer inom livsmedelssektorn finns i länet.
3. Medvetenheten om livsmedelskonsumtionens påverkan på miljö, klimat och folkhälsa ökar hos länets invånare.
4. Kompetensutveckling bidrar till hållbarhet, innovationer, investeringar och ökad livsmedelsproduktion.
5. Livsmedelssystemet präglas av miljö- och klimatmässig resurseffektivitet och multifunktionalitet.

Foto: Mostphotos

Strategins bidrag till Agenda 2030 och mål för hållbar utveckling och miljö

Genom Agenda 2030 har världens stats- och regeringschefer åtagit sig att leda världen mot en hållbar och rättvis framtid. Agendan innehåller 17 övergripande globala mål som tydliggör vad som behöver uppnås för att det ska ske. Som en del i det arbetet har Sverige tagit fram en nationell livsmedelsstrategi där livsmedelskedjans potential ska nyttjas fullt ut. Strategin ska även bidra till ökad och hållbar produktion av mat, fler jobb, hållbar tillväxt i hela landet och att konsumenter skall kunna göra medvetna val.

Stockholms läns livsmedelsstrategi verkar i samma anda som de 17 globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030. Att strategin syftar till ett hållbart livsmedelssystem innebär att det för alla aktörer ingår frågor om god ledning och styrning, ekonomisk bärkraft, socialt välbefinnande, ekologisk livskraft och kontinuerlig kompetensutveckling i arbetet. Dessa frågor finns med i strategins insatsområden och mål. Ambitionen är även att strategin ska bidra i arbetet med de regionala miljömålen. I länet har transporter, markanvändning, konsumtion och vattenkvalitet identifierats som särskilt viktiga åtgärdsområden.

Förändringsprocessen

Strategin är uppdelad i två dokument; Stockholms läns livsmedelsstrategi och Handlingsplan för Stockholms läns livsmedelsstrategi.

Livsmedelsstrategin ger riktning och mål fram till år 2030 och omfattar hela livsmedelssystemet. Hur mycket av strategins målsättningar som nås, påverkas av vad alla aktörer i livsmedelssystemet gör, nyligen har gjort eller kommer att göra.

Handlingsplanen lyfter fram åtgärder och aktiviteter som genomförs och planeras för att strategins mål skall uppfyllas. Den spänner över två år i taget. Mål, åtgärder och aktiviteter är valda för att bidra till både omställning av samhället och förändring av beteende. Omställning innebär genomgående eller strukturella samhällsförändringar, som till exempel att övergå från myndighetskontroll till egenkontroll. Förändringar i beteende utgörs exempelvis av att konsumenter i högre grad väljer matvete framför importerat ris.

Goda exempel inkluderas i handlingsplanen för att ge inspiration samt förmedla kunskap, tips och kontakter.

Till redovisningen av genomförda åtgärder och aktiviteter med intentioner som bidrar till strategins övergripande mål planeras det finnas möjlighet för externa organisationer att samredovisa sina projekt och aktiviteter. Detta för att ge en mer fullständig bild av vad som görs som bidrar till ett hållbart livsmedelssystem i länet.

Uppföljning

Genomförandet av Stockholms läns livsmedelsstrategi planeras att följas upp, utvärderas och revideras. Lägessituationen för aktuella mål följs för att vid behov kunna öka antalet åtgärder och aktiviteter i kommande handlingsplan. Relevanta aktiviteter utvärderas under eller efter genomförande. Aktuella åtgärder och aktiviteter i handlingsplanen revideras vart annat år.

Organisation

Länsstyrelsen Stockholm har varit projektägare för att ta fram livsmedelsstrategin. Framtagandet har varit organiserat i ett nära samarbete mellan ett flertal aktörer och tjänstemän.

Styrgrupp

LRF Mälardalen, Region Stockholm, samt avdelningarna för tillväxt respektive landsbygd vid Länsstyrelsen Stockholm har ingått i styrgruppen för framtagandet av strategin.

Projektledning och projektgrupp

Projektet för att ta fram strategin med tillhörande handlingsplan har organiserats vid enheten för landsbygdsutveckling vid Länsstyrelsen i Stockholms län. Enheten har haft ansvar för projektledning och det grundläggande arbetet med framtagande av strategi, underlag och material som projektgruppen genomfört.

Beredningsgrupp

I beredningsgruppen knuten till projektet har funnits representanter från Stockholm stad, Sigtuna kommun, Norrtälje kommun, Södertälje kommun, Visita, Livsmedelsföretagen, LRF Mälardalen, Länsstyrelsens avdelning för tillväxt och Region Stockholm. De har bidragit med erfarenheter och synpunkter från sina områden och utgjort ett förstärkt och brett underlag vid framtagande av handlingsplanen.

Framtagande

Livsmedelsstrategin har tagits fram i bred dialog med de aktörer som påverkar utvecklingen inom livsmedelskedjan i länet. Under våren 2017 bjöds aktörer från hela livsmedelskedjan in till en serie workshops för att identifiera Stockholms läns styrkor, svagheter, möjligheter och hot inom livsmedelsområdet. Aktörerna formulerade en gemensam nulägesbild och ringade in viktiga framgångsfaktorer och utmaningar att jobba vidare med i livsmedelsstrategin. Som ett komplement gjordes intervjuer med företrädare för delar av livsmedelssystemet som inte varit representerade i workshopparna.

Under arbetets gång har projektgruppen deltagit på olika evenemang och bjudit in till dialog med representanter från bland annat forskning, offentlig sektor, bransch- och intresseorganisationer, företagare och konsumenter för att få inspel till strategin.

Relaterade dokument

Handlingsplan för Stockholms läns livsmedelsstrategi. Rapport 2019, remissversion, Länsstyrelsen Stockholm.

Underlag till Stockholms läns livsmedelsstrategi – Nulägesanalys. Rapport 2018:19. Länsstyrelsen Stockholm

Underlag till Stockholms läns livsmedelsstrategi – Statistisk genomlysning. Rapport 2018:20. Länsstyrelsen Stockholm

En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Kortversion av regeringens proposition 2016/17:104

Handlingsplan Agenda 2030, 2018–2020. Fi 2018:3. Regeringskansliet.

”

Länsstyrelsen arbetar för att Stockholmsregionen ska vara attraktiv att leva, studera, arbeta och utveckla företag i.

Mer information kan du få av
Länsstyrelsens enhet för landsbygdsutveckling
Tfn: 010-223 10 00

Rapporten hittar du på vår webbplats
www.lansstyrelsen.se/stockholm